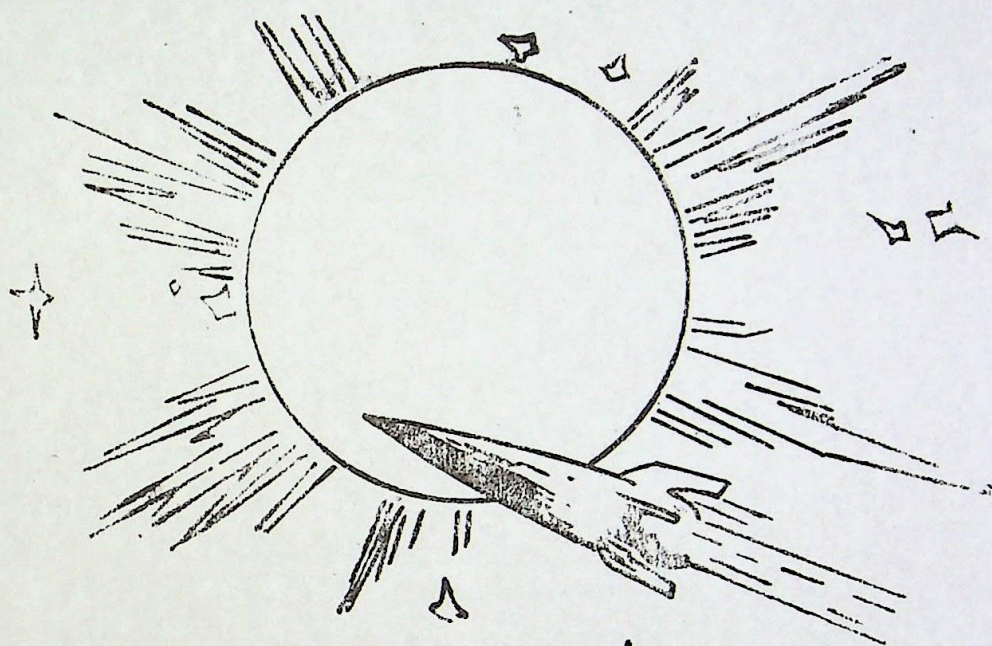

4/2

ПАПКА
ДЛЯ
ПАПЕРІВ

1989 рік
2 док. мем. ти
Баркунийв

Фонд №

Одис №

Архівний №

P- 77 14

1

42

1.

Із спогадів Марії Парфилівни Куцовой
с. Боровенька

Щоб не сказали що брешу дивіться самі. Оце із цієї хати нас вигнали в 30 -му році. Куркулі-сказали. Чого куркулі? Того що хата під за-ліжком і погріб похідний. А тепер погляньте яка була хата в куркуля. Дві кімнати та сніг. Пройдіться по селу чи знайдете в когось таку? Ні. Навіть в самого найбіднішого селянина хата краща.

Вигнали з хати батька, матір, бабусю Горнину і троє дітей: мене, Шуру та бритука Сергійка. Жили по людях, по квартирах. Батько пра-цював на торфроз-обці в Боровенці. А тоді його чорний ворон забрав. Більше батька ми не бачили. Не так давно дали мені документ, що ніякий він не ворог, а звичайнісінький селянин. А розстріляли його просто так. Такий був час, сказали.

Написала я заяву щоб повернули пограбоване більшовиками майно, а мені й какуть: вам причитається за батька двомісячний його оклад в тій організації де він працював, "Е,кажу, немає вже торфрозробки". "А торф куди возили?-питають. "У Будилку, в спиртзавод "кукушка" во-зила". "От нехай вам завод і сплачує".

Не пішла я до того заводу. Того не пішла, щоб мені там до лоба пальцем не покрутили. Хіба мало організації куди з Боровеньки торф возили? Може вони мені порадили б ще до паровоза- "кукушки" звер-нутись чи не заплате? Так я пінула на всі асохоненьки та впала правліню колгоспу в ноги і кажу: виселяйте своїх курей з батькової хати та буду я в ній жити. Ось так і живу.

ВІД АВТОРА. Нахливілих умов виїх в яких живе "куркулька" Марія Куцова годі придумати. Ні стільця, ні стола, ні підлоги і стеля на підпирках. З усього умеблівання - вбитий в долівку кілок і три дошки на ньому- полки. Спасибі, каже Марія Парфилівна колгоспові, що хоч тамбурець дощатий зробив - тепер не весь сніг у хату летить. І поверх заліза хату толпо прикрив. Тепер хоч і тече зі стелі так не такими річками як до цього текло. А ще колгосп сотку землі під картоплю дав і пів сотки на гарбузи. Як мороз не поморозе і гарбузи вродять

якось ще зиму перезимаю. Менї б ще аби тільки рученьки погоїлися,
бо кляте вално так пальці поїло що ось уже з ними пів року ношуся.

Із спогадів Пилипа Андрійовича Філоненка
с. Єсровенька

У 1928 році приїхали до нас в село з Лебедина оратори: Репка і Рябокони. Репка цей був чи то суддя, чи щось біля того, а Рябокони не знаю чим числився. Отам на вигоні за магазином була церква. ІІ на той час розвозили вже, а дзвони ще були. Ото як ударять "по тричі" в дзвін то значить марш на сходку. На сходці возвістили: так мовляв і так буде соз. У созі будуть машини, буде легше жити. Одним словом записуйтеся. Ледащо ті зразу записалися. А що їм терять? Ні коня, ні вола, ні плуга і самого до роботи не нахилиш. Так, так- ледащо. Як давали земельні наділи так усім порівну - 3/4 десятини на живу душу. То хто до землі не ледащо так і почував на полі. Аякже: годувальниця. А ледарі ті свої наділи оддали в половини в оренку родичам, сусідам, будь кому. От і вийшло, що одні за роботою й світу білого не бачать - це вороги соввласті. Інші- у Пєсоя ноги позвішують і дрімають з вудками аж доки йому перші половинуурокаю з його поля в двір привезуть.

І серед тих, і серед других були провидці. Казали: землю нам дають не надовго. Через років три-чотири ІІ заберуть, бо у властей у програмах записано щоб у людей не було ніякої тобї власності.

На сходках оратори казали: "Вам доведено план добровільного вступу в колгосп до весни, а тоді виїть самих себе. Побачите що буде."

Мене школа призначила писарчуком. Я ходив по дворах з комісією і записував в кого що є з тягла та реманенту. А тоді селяни в призначений день мали все це привезти до колгоспної ~~комісії~~ контори. /ІІ зробили в хаті Малярєвського./ А ще мали прихопити із собою по два мішки посівного зерна і теж здати в колгосп. Пам'ятаю повернувся батько додому з одним батіжком. Упав на коліна серед хати перед іконами та плакав уже плакав... А тоді заліз на під та цілу добу стогнав.

Щоб усі бачили як це "гірше буде" заходились власті розкурку-

ловать тих у кого хата під залізом, у кого комора на одчепі, чи цегляний підмурок під хатию зруб підкинутий. В перші ж дні розкуркулили і вигнали з хат

Зубка Миколу Олександровича
Кравченка Егора Мусійовича
Ткачова Олексія Михайловича
Черепанова Петра Петровича
Малыревського Федора Михайловича
Шинковського Василя Григоровича
Куцова Парфіла Артемовича
Іванова Василя Васильовича
Шила Івана Петровича.

Це були більш-менш заможніші хазяїни. А тоді прийшла черга і до тих, хто не захотів до колгоспу йти. Відразу на них хлібопоставку таку наклали, що й висібно здай всеодно не виконаєш. За невиконання поставки поодбирали у них хати, а тоді й із світу зжили. Пам'ять зберегла імена нещасних:

Кравченко Павло Миколайович
Шило Іван Архипович
Нарожний Григорій Андрійович
Каплін Кузьма Егорович
Шило Семен Прокопович
Ліпнявенко Трохим Павлович
Ткачов Олександр Олександрович
Нарожня Секлєта Данилівна
Нарожний Ілля Семенович
Шило Фіат Архипович
Череди́ченко Олексій

Та хіба всі їх згадаєш?

Постанови на розкуркулення виносив Комітет незаможних селян /КНС/ та сільрада. Комітетом керував Придатченко Ілля Антонович.

Таке невеличке було і гугняве. Землю свою здав з половини, а сам найнявся до Шила Петра пастухувать. Ото й запас колісць волів. Тут в поле їхать, а волів немає. Побігли Шиліві хлопчаці на пасовище, а там пастух хроне і сонний не второпає що од нього хочуть. Звісно, казали вичортувати Ілю. А як став Ілько головою комнезаму то й пригадав оте чорткування. Вигнав Шила з хати і сліду по чоловікові не лишилося.

Х о ще виганяв людей х з хат? Ге, на злодійське ремесло в кожному селі якийсь телепень знайдеться. Була така кмітливість: Карпов Іван, уже згадуваний Придатченко Ілля, Вінніченко Петро бавич, Васильченко Лука бавич, Фелоненко Панас Тихонович, Безпрозваний Федір Явтухович, Вінніченко Егор Павлович і дві баби: Сорока Мавра Фоківна та Капліна Явдоха Охмівна.

З'являються у двір і кажуть: "Комітет незаможників постановив вигнати вас із хати". Ось тоді й починалась "свайба". Тільки якби воно отак трохи посвайбилось та й стало було б пів біди. А то як розпочалося у 29 році та до кінця 34-го. Зігнали людей у колгосп, вивезли з колгоспу весь хліб. А тоді ще й по хатах колгоспників пішли із штричками. Наш голова Макаренко дав трохи хліба на трудодні. Батько з матір'ю за весь 1932 рік заробили аж два мішки жита. Так за це і голову колгоспу арештували, і комірника. А роздане заходились одбирати. Батько ці два мішки заховав у хліві. Так вони як пішли штричками орудувати - знайшли і забрали. А ще забрали соснові дошки, полозки на сани, залізну грубку "буржуйку", гарбу сіна. Полова на хаті була - теж забрали. Тіпані коноплі поцупили. А за мотузку, що на ній мати прання сушила ціла бійка була. Один собачник тягне, мати не оддає, другий собачник на матір сперся верхом, звалив і тусую. На крик вилетів батько з хати і вчепився в комір тусача. Що тут зчинилося! Контра! Руку на владу підняв! Арештували батька, скрутили, до голови сіл'ради повели. І не минути б йому розправи, та знайшлися люди з партійного активу, оборонили.

І отакий розбій майже в кожному дворі вчинили. Як тут не голодувати? Проте в нас мало людей з голоду вимерло. Душ 200 не більш.

Сиді І Метрета Пузаньова, Івана Віниченка, Пилипа Филоненка, Дениса Филоненка, Євмена Охріменка,.... Дорослі, діти - всі вимерли. А ще Маруся Дяченко, Мусій Каплін, Тихін Чередніченко, Євмен Фролов, Лука Дейхун, Яків Влізько, Іван Каплін, Гнат Шило, Кулина Влізько, батюшка Бойко з Матушкою. Батюшка так цей по людях милостину просив, та так по дорозі під лісом на ходу і помер. Комсомольці над ним атеїзм вчинили - обсмалили всього.

Нас порятувала колгоспна картопля. Її насадили гектарів 300, а зібрати не збрали. І ще не копана замерзла, і в буртах.. Її для будицького спиртзаводу сїяли. Ото люди й кинулись на засніжене поле. Як те вороння. Активісти було по десять-двадцять коней сїдлають, щоб те "вороння" розганять. От і дорозганялися, що Бурівка, Семенівка і Московський Бобринк прямо крупом вилягли.

Я вли по секрету скажу: ото з наших колгоспів і дїла тому немає, що вони на сльозах та на людській крові замішані.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

В даній справі проведено 6

(міст)

« 16 » липня 2001

Посада

головний спеціаліст

Підпис

Л. Кузнецько